

MAGYAR NEMZETI BANK

INTÉZKEDÉSI TERVE

**az egyajánlatos közbeszerzések elkerülését
segítő módszerekről és gyakorlatokról**

2023. február 23.

I. ELŐZMÉNY

A 1027/2021. (II.5.) Kormányhatározat 1. pontja alapján a Kormány célul tűzte ki, hogy az egyajánlatos közbeszerzések Európai Unió módszertana szerinti arányát 15%-os szintnél alacsonyabb mértékűre kell csökkenteni. A 2022. március 15. napján hatályba lépett, az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 5. § (1) bekezdése értelmében „ha egy ajánlatkérő esetében az egyajánlatos közbeszerzések aránya - az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések körében - a tárgyévet megelőző naptári évben a 20%-ot meghaladta, az ajánlatkérő köteles a tárgyévre vonatkozóan intézkedési tervet (a továbbiakban: intézkedési terv) készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel”. Magyarország vállalta az egyajánlatos közbeszerzések arányának csökkentését az Európai Bizottság részére benyújtott Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervben. Az európai uniós célokkal és elvárásokkal összhangban az ajánlatkérők, így a Magyar Nemzeti Bank intézkedési tervének célja a közbeszerzési eljárásokban a verseny növelése, mely együtt jár kedvezőbb ár-érték arányú vagy alacsonyabb áron beszerezhető termékekkel, szolgáltatásokkal. A Magyar Nemzeti Bank egyajánlatos eljárásainak aránya a tavalyi évhez képest csökkent.

A Magyar Nemzeti Bank (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.), mint a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban Kbt.) 5. § (1) bekezdése e) pontja szerinti ajánlatkérő a közbeszerzésekért felelős miniszter Kormányrendelet 10. § (3) bekezdésére figyelemmel megküldött 5. § (4) bekezdés szerinti tájékoztatása alapján intézkedési terv közzétételére kötelezett ajánlatkérőnek minősül. Az intézkedési terv elkészítésének és közzétételének határideje 2023. március 31. napja.

A Kormányrendelet 5. § (3) bekezdése értelmében az intézkedési tervben az ajánlatkérő megvizsgálja és bemutatja különösen azt, hogy milyen lehetséges okai voltak a vizsgált évben az egyajánlatos közbeszerzések magas számának a közbeszerzési eljárásai során, milyen intézkedéseket tesz, illetve milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseinél biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseknek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

A Magyar Nemzeti Bank 2022. évben lezárult egyajánlatos közbeszerzései továbbra is főként informatikai termékek, szolgáltatások, továbbá biztosítási szolgáltatás, évi villamos energia beszerzésére irányult.

Ajánlatkérő 2022. évben célul tűzte ki, hogy a verseny szélesítését a nyílt eljárások meghirdetésével, az alkalmassági követelmények Kbt. 65. § (3) bekezdésének szigorú alkalmazásával kívánja elősegíteni. A 2022. évi intézkedési tervben foglalt okok feltárása, a megfogalmazott célok folyamatos szem előtt tartása folyamatoként a Magyar Nemzeti Bank egyajánlatos eljárásainak száma jelentősen csökkent. Mindazonáltal a Magyar Nemzeti Bank által beszerzésre kerülő speciális áruk, szolgáltatások esetében a potenciális ajánlatkérői kör az uniós értékű eljárások esetében is rendkívül szűk, de nagyobb számú gazdasági szereplő elérése a verseny szélesítésének szem előtt tartásával az Előzetes piaci konzultáció érvényesítésén keresztül történik.

II. EGYAJÁNLATOS KÖZBESZERZÉSEK LEHETSÉGES OKAI

A Magyar Nemzeti Bank az egyajánlatos közbeszerzések lehetséges okát elsősorban abban látja, hogy az érintett eljárások általában nagy értékű beszerzések, komoly szakértelmet kívánnak, és a piaci szereplők közül kevesen rendelkeznek a megfelelő szaktudással és kapacitással, amelyek ezen eljárások esetén a teljesítéshez elengedhetetlenek. A nagy értékű, speciális informatikai eszközökre, szoftverekre jellemző, hogy a nagy gyártóknak egy képviselőjük van Magyarországon, és a más országok lehetséges ajánlattevői nem jelentkeznek a versenyre. A Magyar Nemzeti Banknak előzőek okán nincs ráhatása ezen beszerzési tárgyak esetében a versenyhelyzetre.

A Magyar Nemzeti Bank a lehetséges okok felderítésekor megvizsgálta az eljárások előkészítését, és annak vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét beszerzési igényére nézve a becsült érték megállapítása során minden esetben széles körű piackutatást folytatott le, és a beszerzéshez kapcsolódó műszaki leírás tartalma, valamint az előírt alkalmassági követelmények úgy kerültek megfogalmazásra, hogy lehetővé tegyék a minél nagyobb versenyt a potenciális ajánlattevői körben.

A Magyar Nemzeti Bank minden esetben meggyőződik az adott közbeszerzések tekintetében a gazdasági szereplők minél nagyobb arányú ajánlattételének lehetőségéről. Az indikatív árajánlatkérés során több ajánlatot kérünk be/több ajánlat érkezik be, de ez önmagában nem biztosíték arra, hogy a tényleges közbeszerzési eljárás során is több ajánlattevő nyújt be ajánlatot.

III. TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK

Ajánlatkérő az alábbi intézkedéseket tervezi végrehajtani a Kormányrendeletben kitűzött cél, vagyis a verseny növelése, és az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentése érdekében.

1. Az eddigieknél is szélesebb körű előzetes piackutatás annak megvizsgálására, hogy létezik-e az ajánlatkérő számára elfogadható alternatív megoldás (helyettesítő termék) a beszerzés megvalósítására.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület.

2. Annak előzetes felmérése, hogy a beszerzendő áru, szolgáltatás, építési beruházás piacán mely piaci szereplők képesek potenciálisan a teljesítésre. A gazdasági szereplők mely termékkel, szolgáltatással vannak jelen a piacon, és az mennyiben feleltethető meg az ajánlatkérői beszerzési igénynek.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület.

3. A Kbt.-ben rögzített minimális ajánlattételi határidőhöz képest hosszabb ajánlattételi határidők megadása a felhívásokban, amennyiben azt a közbeszerzés tárgya megengedi, és a korábbi azonos tárgyú eljárásban minimális határidő került rögzítésre, vagy az adott közbeszerzést megelőzően előzetes piaci konzultációra került sor.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület és a Központi beszerzési főosztály.

4. A Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja, mint eredménytelenségi ok előírásának vizsgálata az uniós értékhatárt elérő értékű nyílt, és meghívásos eljárások esetében.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület és a Központi beszerzési főosztály.

5. Az előzetes piaci konzultáció nem kötelező alkalmazása esetén az előzetes piaci konzultáció lehetőségének vizsgálata és alkalmazása, amennyiben az az előzetes piackutatás alapján indokolt (vagy a Kormányrendelet alapján kötelező).

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület és a Központi beszerzési főosztály.

6. Az előzetes piaci konzultáció során ajánlatkérő – ha az adott beszerzés esetében indokolt – konzultál a gazdasági szereplők számára az ajánlat összeállításához szükséges ajánlattételi határidőről, a beszerzés év közbeni időbeli ütemezéséről, a műszaki leírás és az alkalmassági feltételek esetleges módosításáról.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület és a Központi beszerzési főosztály.

7. Előzetes piaci konzultáció esetén a konzultációban részt vevő, de az azt követő közbeszerzési eljárásban ajánlatot nem benyújtó gazdasági szereplőtől visszajelzés kérése.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület.

8. Az azonos vagy hasonló beszerzési tárgyú közbeszerzések esetében az ajánlatkérői igényekre is figyelemmel az eljárások közötti minél nagyobb időintervallum biztosítása, és részajánlattétel lehetőségének megfontolása.

Határidő: 2023. 03. 31-ét követően folyamatosan (a még el nem indult eljárások esetében).

Felelős szervezeti egység: adott beszerzést igénylő szakterület és a Központi beszerzési főosztály.

9. Az egyajánlatos közbeszerzésekről folyamatos nyilvántartás vezetése.

Határidő: 2022.01.01. napjától folyamatosan.

Felelős szervezeti egység: Központi beszerzési főosztály.

IV. Kormányrendelet 1. § (1) bekezdése alá tartozó beszerzési tárgyak köre

A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdése alapján a Kbt. szerinti, az uniós értékhatárt elérő becsült értékű, nyílt vagy meghívásos közbeszerzési eljárás megindítása előtt az ajánlatkérő köteles a Kbt. 28. § (4) bekezdése szerinti előzetes piaci konzultációt alkalmazni, ha

a) a közbeszerzési eljárást megindító felhívásban nem írja elő a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi indokot, és

b) a közbeszerzési eljárás tárgya olyan beszerzés, amelynek tekintetében - az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések körében - az egyajánlatos közbeszerzések közös közbeszerzési szójegyzék (a továbbiakban: CPV) főcsoport szerinti aránya a 2. § (1) bekezdésében meghatározott naptári évben a 30%-ot meghaladta, és az adott CPV főcsoportba tartozó közbeszerzések aránya az összes eredményes közbeszerzés 2%-át meghaladta.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja ajánlatkérői kötelezettségként rögzíti az előzetes piaci konzultáció alkalmazását olyan uniós értékhatárt elérő becsült értékű, nyílt vagy meghívásos közbeszerzési eljárások megindítása előtt, amelyek esetében a közbeszerzések tárgya a

verseny alacsony szintjével legerősebben érintett, a közbeszerzésekért felelős miniszter által előzetesen közzétett beszerzési tárgyak körébe esik.

Az EKR-ben a 2022. évre vonatkozóan rendelkezésre álló adatok alapján az érintett beszerzési tárgyak köre a következő:

09000000-3 Kőolajtermékek, tüzelőanyagok, villamos energia és egyéb energiaforrások

33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek

34000000-7 Szállítófelszerelések és kiegészítő szállítási cikkek

38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)

50000000-5 Javítási és karbantartási szolgáltatások

72000000-5 IT-szolgáltatások: tanácsadás, szoftverfejlesztés, internet és támogatás

Amennyiben a Magyar Nemzeti Bank a fenti beszerzési tárgyak körébe tartozó eljárást folytat le, úgy a Kormányrendelet céljának megfelelően nemzeti eljárásrendben is törekszik az egyajánlatos közbeszerzések csökkentésének célját szolgáló intézkedésekre figyelemmel eljárni.

V. Intézkedési terv hatálya

Az intézkedési terv kiadásától 2024. január 31. napjáig hatályos.

VI. Intézkedési terv megvalósításáért felelős szervezeti egységek

Ajánlatkérő a mindenkor hatályos Gazdálkodási kézikönyvében foglaltaknak megfelelően.

VII. Intézkedési terv felülvizsgálata

Az intézkedési terv 2024. január 31-ig kerül felülvizsgálatra a Központi beszerzési főosztály által az egyajánlatos közbeszerzésekkel érintett szakterületek bevonásával. A felülvizsgálat megállapításai alapján, és a Kormányrendelet 5. § (1) és (4) bekezdésétől függően kerülhet sor újabb intézkedési terv kibocsátására.

Dr. Fömötör Barna
főigazgató